

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 168)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/292)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/196-1311/06490

16.12.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğüün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-154/03387

17.6.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.4.1991 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, bahis konusu ülkeler arası sermaye ve teknoloji akımının teşviki ve ilgili ülkenin Hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Bilindiği üzere, TBMM tarafından onaylanan VI ncı 5 yıllık Kalkınma Planının ve onu izleyen Yıllık Programların en önemli ilkeleri arasında, ülke ekonomisinin dışa açılması ve dolayısıyla ülke ekonomisinin Dünya Ekonomisi ile entegre edilmesi öngörülmüştür.

Bu çerçevede, ülkemizde yatırım yapan yerli ve yabancı sermayenin çalışma esaslarını geliştirmek ve teşvik etmek amacı ile yüce meclis tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkeler ile, 1961 yılında başlatılan Yatırımların Teşviki ve Korunmasına yönelik anlaşmaların imzalanması hızlandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şöyle özetlenebilir.

1. Türkiye ve Romanya'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek,

2. Türkiye ve Romanya'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olacağı olanakları tespit etmek,

3. Yatırımlarla ilgili olarak, her iki ülke arasında veya bu ülkelerdeki yatırımcı ile ev sahibi ülke yönetimi arasında çıkacak ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektir.

Bu anlaşma, Türk özel teşebbüsüne Romanya'da, Romanya özel teşebbüsüne Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkeye maddî ve manevî yönden ilave herhangi bir yük getirmemektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/292

2.7.1992

Karar No. : 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 17.6.1992 Tarihli 9 uncu Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Dinçer
Ankara
Üye
M. Vehbi Dinçerler
Ankara
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Kâmrân İnan
Bitlis
Üye
İsmail Coşar
Çankırı
Üye
M. İstemihan Talay
İçel
Üye
Nurhan Tekinel
Kastamonu
Üye
Mustafa Doğan
Gaziantep

Başkanvekili
Fethi Akkoç
Bursa
Üye
Sait Kemal Mimaroğlu
Ankara
Üye
Tunç Bilget
Aydın
Üye
Hüsamettin Özüç
Bursa
Üye
Arslan Adnan Türkoğlu
Çorum
Üye
Erkut Şenbaş
İzmir
Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli
Üye
Halil Başol
Tekirdağ

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/292

Karar No. : 70

18.9.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 17.6.1992 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca Dışişleri Komisyonunda görüşüldükten sonra, Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasına uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 17.9.1992 tarihinde yaptığı 2 nci birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Ekrem Ceyhan'un Başkanlığında, Dışişleri, Maliye ve Gümrük Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planının ve onu izleyen Yıllık Programların en önemli ilkeleri arasında; Ülke ekonomisinin dışa açılması ve bu çerçevede, müteşebbis ve sermaye gücünün dış ülkelere, yabancı sermaye ve teknolojinin de ülkemize getirilmesi suretiyle, ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi öngörülmektedir.

Tasarı ile, Türkiye ve Romanya'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak, yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olacağı olanakları tespit etmek ve yatırımlarla ilgili olarak, her iki ülke arasında veya bu ülkelerdeki yatırımcı ile ev sahibi ülke yönetimi arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmenin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Hükümet adına yapılan açıklamalardan sonra tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Dışişleri Komisyonunca aynen kabul edilen tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İlyas Aktas
Samsun
Halil Demir
Aksaray
Melih Pabuççuoğlu
Balıkesir
Yılmaz Ovalı
Bursa
M. Haluk Müftüler
Denizli
Nihat Matkap
Hatay
Rıfat Serdaroğlu
İzmir
Mustafa Ünalı
Konya

Sözcü
Mahmut Öztürk
Aksaray
Veysel Atasoy
Antalya
Mustafa Çiloğlu
Burdur
Nevfel Şahin
Çanakkale
Bahattin Alagöz
Gaziantep
Rüştü Kâzım Yücelen
İçel
Alaettin Kurt
Kocaeli
Kamer Genç
Tunceli

(İmzada bulunamadı)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 168)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti arasında 24 Ocak 1991 tarihinde Ankara'da imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i> Başbakan	
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Keçeciler</i> Devlet Bakanı	<i>K. İnan</i> Devlet Bakanı
<i>G. Taner</i> Devlet Bakanı	<i>C. Çiçek</i> Devlet Bakanı
<i>I. Çelebi</i> Devlet Bakanı	<i>V. Dinçerler</i> Devlet Bakanı
<i>İ. Özarslan</i> Devlet Bakanı	<i>E. Komukman</i> Devlet Bakanı
<i>İ. Özdemir</i> Devlet Bakanı	<i>M. Taşar</i> Devlet Bakanı
<i>K. Akkaya</i> Adalet Bakanı	<i>H. Örüç</i> Millî Savunma Bakanı
<i>M. O. Sungurlu</i> İçişleri Bakanı	<i>M. Yazar</i> Dışişleri Bakanı
<i>A. Aksu</i> Maliye ve Gümrük Bakanı	<i>A. K. Alptemoçin</i> Millî Eğitim Bakanı
<i>A. Kahveci</i> Bayındırlık ve İskân Bakanı	<i>A. Akyol</i> Sağlık Bakanı
<i>C. Altınkaya</i> Ulaştırma Bakanı	<i>H. Şuğun</i> Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı
<i>C. Tüncer</i> Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	<i>L. Kayalar</i> Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>İ. Aykut</i> Enerji ve Tab. Kay. Bak.	<i>Ş. Yürür</i> Kültür Bakanı
<i>F. Kurt</i> Turizm Bakanı	<i>N. K. Zeybek</i> Kültür Bakanı
<i>İ. Aküzüm</i>	

**DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Roman-
ya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı
Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın
Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Roman-
ya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı
Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın
Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Dışişleri Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışişleri Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışişleri Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
ROMANYA HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ
VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan böyle “Âkit Taraf” olarak anılacak olan T.C. Hükümeti ve Romanya Hükümeti, İki devlet arasında varolan ekonomik işbirliği ilişkilerini geliştirmek arzusu ile, Romen yatırımcılarının yatırımlarına T.C. sınırları içinde, Türk yatırımcılarının yatırımlarına Romanya sınırları içinde uygun koşulları yaratma ve teşvik etmeye kararlı olarak, Bu anlaşma kapsamında yatırımların korunmasının, bu alandaki isteği teşvik edeceğini ve iki devletin ekonomik refahını artıracaklarını kabul ederek, Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmada :

(a) “yatırımcı” terimi :

(i) Âkit Taraflardan birinin yürürlükteki kanunları dahilinde vatandaşı sayılan gerçek kişiyi;

(ii) Âkit Taraflardan birinin yürürlükteki kanunları ve ilgili mevzuatı çerçevesinde kurulan ya da başka türlü teşekkül eden tüzelkişiyi, ifade eder.

(b) “yatırım” terimi her türlü mal varlığını ve bunlarla sınırlayıcı olmamak kaydıyla aşağıdakileri kapsar :

(i) hisse senedi veya bir şirkete katılımın diğer şekilleri;

(ii) taşınır ve taşınmaz mallar, ipotek, tedbir, rehin veya benzer mülkiyet hakları;

(iii) yeniden yatırımda kullanılan hâsılatlar;

(iv) yatırım ile ilgili olup ekonomik değer taşıyan haklar ve para alacakları;

(v) patent, ticarî marka, ticarî isim, endüstriyel tasarım, “know-how” ve peştemaliye dahil endüstriyel ve fikri mülkiyet hakları;

(vi) kanun veya sözleşme ile tanınan, özellikle doğal kaynakları araştırma, çıkarma ve kullanma ile ilgili haklar,

(c) “Hâsılat” terimi, bir yatırımdan elde edilen, özellikle ancak bunlarla sınırlı olmak üzere, kâr, temettü, faiz, royalti, sermaye kazançları veya ücretleri ifade eder.

MADDE 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

(1) Her Âkit Taraf, kendi ülkesinde, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını teşvik edecektir.

(2) Ülkesinde yatırımların yapıldığı Âkit Tarafın kanun ve ilgili mevzuatına uygun olarak kabul edilen ve kurulan, bir Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımları ve Anlaşmayla sağlanan korumadan yararlanır.

MADDE 3

Ençok Gözetilen Millet Muamelesi

(1) Her Âkit Taraf, kendi ülkesindeki, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını, herhangi bir üçüncü devletin yatırımcılarının yatırımlarını tabi tuttuğundan daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutacaktır.

(2) Bu maddenin hükümleri, bir Âkit Tarafın, aşağıdakilerden kaynaklanan herhangi bir menfaat, öncelik ya da imtiyazı diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına genişletmek zorunda olduğu şeklinde yorumlanamaz :

(a) mevcut veya gelecekteki gümrük birlikleri, serbest ticaret bölgeleri, ekonomik birlikler veya benzer kuruluşlar ve bölgesel ekonomik organizasyonlar;

(b) herhangi bir uluslararası anlaşma veya üçüncü bir devletle karşılıklılık esasına dayanan tamamen ya da büyük ölçüde vergilendirmeye ilişkin düzenleme.

(3) Her Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının ülkesinde yapılan yatırımlara ilişkin olarak konulan bütün diğer yükümlülükleri yerine getirecektir.

MADDE 4

Kamulaştırma ve Tazminat

(1) Aşağıda belirtilen şartlar sağlanmadıkça, bir Âkit Tarafın yatırımcılarının, diğer Âkit Taraf ülkesindeki yatırımları kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya eşit etkisi olan önlemlere tabi tutulmayacaktır :

(a) önlemler, kamusal amaçla yürürlükteki mevzuat uyarınca alınır;

(b) önlemler ayırıcı değildir.

(2) Tazminat, hangisi daha önce gerçekleşir veya uygulanabilirse, kamulaştırılmanın yapıldığı veya ilan edildiği tarihteki adil piyasa değerine tekabül edecek, serbestçe ve gecikmeksizin transfer edilebilecektir. Tazminatın ödenmesinin gecikmesi durumunda yatırımcı ödemede usule aykırı gecikme dönemi için faiz alacaktır.

(3) Yatırımcının talebi üzerine, tazminat tutarı yatırımın yapıldığı Âkit Taraf mahkemesi veya aynı seviyedeki başka bir organ tarafından tekrar değerlendirilebilir.

MADDE 5

Zararlar İçin Tazminat

Âkit Taraflardan birinin, diğer Âkit Tarafın ülkesinde savaş ya da diğer silahlı çatışma, millî olağanüstü hal, isyan, ayaklanma ya da kargaşa nedeniyle zarara uğrayan yatırımcıları, diğer Âkit Tarafa, verilen tazminat ya da getirilen diğer bir çözüm itibarıyla, herhangi bir üçüncü devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır. Bu maddeden kaynaklanan ödemeler mevcutsa bunlar, serbestçe transfer edilecektir.

MADDE 6

Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözülmesi

(1) Bu maddeye göre "yatırım uyuşmazlığı" aşağıdakileri kapsayan bir uyuşmazlık olarak tanımlanmaktadır :

(a) Bir Âkit Tarafın yabancı yatırım mercii tarafından diğer Âkit Tarafın yatırımcısına verilen yatırım izninin yorumlanması veya uygulanması, ya da

(b) Bir yatırımla ilgili olarak, işbu Anlaşma ile verilmiş veya Anlaşmadan doğan herhangi bir hakkın ihlali.

(2) Bir Âkit Taraf ve diğer Âkit Tarafın yatırımcısı arasındaki, önceki Âkit Tarafın ülkesindeki o yatırımcının yatırımı ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık, uyuşmazlığın tarafları arasında mümkün olduğunca, dostça, danışma ve görüşmelerle çözümlenecektir.

(3) Eğer uyuşmazlık; çözümlenmesinin talep edildiği tarihten itibaren üç ay içinde danışma ve görüşmelerle çözümlenemezse, bir Âkit Taraf ile diğer Âkit Tarafın yatırımcısının karşılıklı olarak üzerinde mutabık kalmış oldukları özel uyuşmazlık çözüm usulleri uyarınca çözümlenmesi için sunulabilecektir.

(4) Eğer uyuşmazlık yukarıda belirtilen yöntemlerle çözümlenemezse, ilgili yatırımcı, uyuşmazlığı sulh ya da hakemlik için iç çarelerin tükenmesinden sonra ya da uyuşmazlık ilgili yatırımcı tarafından uyuşmazlığa taraf olan Âkit Tarafın mahkemelerine sunulmuş olup da bir yıl dolduğu halde nihai karar alınmamışsa bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine götürme hakkına sahiptir.

(5) Yatırım uyuşmazlıklarının Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine sunulması, 18 Mart 1965 tarihinde Washington'da imzaya açılan, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesinde öngörülen usuller uygun olarak yapılacaktır.

MADDE 7

Transfer

(1) Âkit Taraflardan her biri yatırımla ilgili aşağıdakilerin transfer edilmesine kendi kanun ve ilgili mevzuatının sınırları dahilinde ve onlara uygun olarak izin verecektir.

- (a) hâsılatlar,
- (b) yatırımın tamamının veya bir kısmının satış ya da tasfiye bedeli,
- (c) yatırımla ilgili kredilerin geri ödenmesi ve muaccel faizler için yapılan ödemeler,
- (d) yönetim ve teknik yardım ücretleri,
- (e) diğer Âkit Tarafın ülkesinde yapılan yatırımda çalışmasına izin verilen Âkit Taraflardan birinin vatandaşlarının net kazançları.

(2) Transferler, transfer tarihinde geçerli olan kur üzerinden, yatırımın yapıldığı konvertibl para birimi ya da yatırımcı tarafından mutabık kalınan herhangi bir konvertibl para birimi ile yapılacaktır.

MADDE 8

Halefiyet

Eğer bir Âkit Taraf yatırımcısının yatırımları ticari olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigortalanmışsa bu tür bir sigortalamanın şartları gereği, sigortalayanın bahse konu yatırımcının hak, talep ve faaliyetlerine halefiyeti diğer Âkit Tarafa tanınacaktır. Bununla birlikte, yatırımcı, haklarının sigortalayana devrolmasıyla, yatırımla ilgili yükümlülüklerinden kurtulmayacaktır.

Eğer Âkit Taraflardan biri, diğer Âkit Tarafın ülkesinde yapılan bir yatırım için ticari olmayan risklere karşı verilen bir garanti nedeniyle, kendi yatırımcısına ödeme yapmışsa, böyle bir garantinin şartları gereği, ilgili yatırımcının hak, talep ve faaliyetlerine olduğu gibi, bu haklarla ilgili yükümlülüklerine de halef olur.

Sigortalayan ya da garantör, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

Bir Âkit Taraf ile sigortalayan ya da garantör arasındaki uyumsuzluklar, hangisi uygunsu bu anlaşmanın 6 veya 10 uncu maddesi hükümlerine göre çözümlenecektir.

MADDE 9

Mevcut Yatırımlar

Bir Âkit Tarafın yatırımcısı tarafından, bu anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce, diğer Âkit Tarafın ülkesinde yapılmış olan yatırımlar da bu Anlaşmanın hükümlerine tabi olacaktır.

MADDE 10

Âkit Taraflar Arasındaki Uyumsuzluklar

Âkit Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması konusunda ortaya çıkabilecek uyumsuzlukların, mümkün olduğu ölçüde iki taraf arasında doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözümlenmesi gerekir, Eğer bu tür bir uyumsuzluk, görüşmelerin başlamasından sonra altı ay içinde çözümlenemezse, Âkit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine bir tahkim kuruluna sevk edilebilecektir.

(2) Böyle bir tahkim kurulu, her ayrı dava için aşağıdaki şekilde kurulacaktır :

Tahkim talebinin tebellüğünden itibaren üç ay içinde, herbir Âkit Taraf kurulun bir üyesini tayin edecektir. Daha sonra bu iki üye bir üçüncü devlet vatandaşını seçecekler ve seçtikleri bu kişi Âkit Taraflarca onaylandıktan sonra Kurul Başkanı olarak tayin edilecektir. Başkan diğer iki üyenin atanma tarihinden itibaren üç ay içinde atanacaktır. Eğer belirtilen sürelerden herhangi biri içinde gerekli atamalar yapılamamışsa, diğer herhangi bir anlaşmanın bulunmaması halinde, Âkit Taraflardan herhangi biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanını gerekli atamaları yapmaya davet edebilir. Eğer Başkan, Âkit Taraflardan birinin uyuşmazlığında bulunuyorsa veya sözü edilen görevi yerine getirmesinde bir başka engel mevcut ise, Başkan Yardımcısı gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir. Eğer Başkan Yardımcısı Âkit Taraflardan birinin uyuşmazlığında bulunuyorsa veya onun da sözü edilen görevi yerine getirmesine bir engel mevcut ise, Uluslararası Adalet Divanının, herhangi bir Âkit Taraf vatandaşı olmayan en kıdemli üyesi gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir.

(3) Tahkim kurulu kararlarını, hem bu anlaşma ve Âkit Taraflar arasında akdedilmiş ve yürürlükte olan diğer anlaşmaların hükümleri, hem de uluslararası hukukun genel prensipleri ve kurallarını esas alarak oluşturacaktır. Tahkim Kurulu kararlarını oy çokluğuyla alacak ve bu karar nihai ve bağlayıcı olacaktır.

(4) Âkit Taraflardan herbiri kendi hakemi ile tahkim işlemlerinde temsil edilmesinden doğan tahkim masraflarını karşılayacaktır. Başkanın masrafları ile diğer masraflar, her iki Âkit Tarafa eşit olarak karşılanacaktır.

(5) Tahkim Kurulu usulünü kendisi belirleyecektir.

MADDE 11

Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi ve Sona Erdirme

(1) Bu Anlaşma her bir Âkit Tarafın Anayasal Prosedürlerine göre onaylanacak ve onaylanan belgelerin teatisinden sonra otuz gün içinde yürürlüğe girecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (S. Sayısı : 168)

(2) Bu Anlaşma, on yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve ilk on yıllık sürenin bitiminden sonra, Âkit Taraflardan her hangi biri diğer Âkit Tarafa Anlaşmayı feshetme niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde yürürlükte kalmaya devam edecektir. Fesh-i ihbar diğer Âkit Tarafca alındığı tarihten bir yıl sonra yürürlük kazanacaktır.

(3) Bu Anlaşmanın geçerliliğinin sona ermesinden önce yapılan yatırımlar bakımından, bu Anlaşmanın hükümleri sona erdirmeye tarihindten başlamak üzere on yıllık bir süre daha yürürlükte kalır.

Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere, ikişer orijinal metin halinde Ankara'da, 24 Ocak 1991 tarihinde imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Romanya Hükümeti
Adına

